Om Döstäda på nätet, Seniornet Tyresö 5 nov 2020 med Dorothy Béen

Foto: D Béen 200618

”Döstäda” på Nätet är ämnet för Zoom-Ventilen den 5 nov 2020
Kl 14-16 är det dags för höstens tredje ”Café” Ventilen via Zoom.

Vårt liv blir alltmer digitalt. Vardagens kontakter sköts i mobil och på mail. Vi är aktiva på FB och andra sociala medier. Det mest värdefulla *(såsom dokument, foton och filmer på barnen*) finns lagrat i dator och i molnen, i olika USB-minnen och externa hårddiskar.
Snyggt ordnat eller rätt osystematiskt?
Vem kan ta hand om detta, när jag inte är med längre? Alla mina sparade SMS och mail, vad finns i dem? Vad är värt att spara, för mig eller andra? Hur avslutar man ett konto? Var finns de nödvändiga lösenorden? Vad är en framtidsfullmakt? Behövs ett digitalt testamente?
Vad kan jag göra redan idag?
Många frågor väcks och en del svar får ni när **Dorothy Béen** från SeniorNet Södermalm delar med sig av sina erfarenheter..

Livets höst

Mitt digitala liv nu – och sedan

A) Vad vill jag ska hända med mina digitala tillgångar och kvarlåtenskap? Vad kan rensas bort? Vad är värt att spara?

B) Vad behöver jag tänka över och kan göra redan idag för egen del och för att underlätta och förbereda för dem som ska ta över efter mig. Vad? Vem? Hur? Var?

C) Var finns den information och hjälp, man kan behöva för att ta tag i dessa frågor? Frågorna börjar uppmärksammas av olika instanser. Men mycket återstår att göra.

SPF, PRO, begravningsbyråer, jurister, lagstiftare, affärsidé för datakunniga, Internetstiftelsen-iiS, studieförbund, församlingarna, Skatteverket m fl myndigheter, banker

D) Mitt digitala liv idag! Vad behöver jag göra mer?

Digitala tillgångar – inventering förteckningar och checklistor.

- **Egen översikt och inventering**
  - **Vad har jag i dator, mobilen, plattan?**
  - **Vad finns sparat i USB-minnen, extra hårddisk**
  - **Förteckning över konton, nycklar, lösenord**
- **Var och hur förvarar jag informationen?**
- **Vem ska få tillgång till vad och varför?**
- **Hur och när kontaktar och informerar jag personerna som jag vill ska ta hand om och ordna allt efter mig?**

Vilka digitala tillgångar o kontakter har du?

- **E-post konton**
- **Internetbanker**
- **IT-tjänster hos myndigheter m.fl. med sekretesskrav**
- **Facebook, Instagram (och andra sociala medier)**

- **Medlemskap, Kund, Abonnemang**
- **Företagstjänster (Comviq, EasyPark, Ticnet.se ….)**
- **Eget material: Dokument, foton, kontakter, sms i mobil**
- **Sparat i dator, i moln, iCloud, Google Drive, OneDrive, DropBox, USB-minnen, extra hårddisk**

Vem ska få ta del av och ta hand om mina tillgångar?

- **Vilka tillgångar har du?**
  - Vad är viktigt för dig att spara?
  - Vilka andra kan det vara viktigt för?
  - Ordna tillgångarna, sortera aktiviteter och material, rensa. Beskriv och gör listor.

- **Vem eller vilka ska få mitt förtroende?**
  - Räcker det med en person? Vilken ålder?

- **Vad förväntas den göra?**
  - Förvalta enligt dina anvisningar
    Förutsätter att du har ordning och reda i det du sparar digitalt.

Hur kontaktar och informerar jag personerna som är aktuella för uppdragen?

- **Hur och när vill jag informera respektive person**

  - Redan nu Överlämna en förteckning (uppgifter, checklista, önskemål) Obs kan behöva uppdateras ibland!

  - Senare Tala om var det förvaras tills vidare

- **Bevarande och uppdatering av förteckningar**
  - Förteckningarna ska uppdateras och förvaras säkert
  - Många alternativ för bevarande. Digitalt kan de vara krypterade eller inte, förvaras i dator, i moln etc.
  - Livsarkivet. Vita Brevet. Bilaga i fysiskt testamente

Framtidsfullmakt. Ny lag från 2017-07-01

- Med en framtidsfullmakt kan du själv bestämma vem du vill ska fatta beslut åt dig om och när du själv inte längre är beslutskapabel men ännu lever. Som om du själv utser en God man åt dig. Bevittnas som ett testamente. Fullmakten upphör, när du dör. Kan ändå vara till hjälp för ett dödsbo.
- I förväg utser man och ger fullmakt för 1-2 personer att ta över och sköta ekonomi och annat löpande samt förvalta tillgångar, även sälja en bostad.
- Viktigt för en fullmaktshavare att kunna hitta viktiga dokument. Bankkontakter, försäkringar, köpehandlingar, journaler, samboavtal, deklarationer, mm
- Mallar finns med exempel på nätet. Tex hos Demensförbundet

https://www.demensforbundet.se/att-vara-anhorig/lag-och-ratt/framtidsfullmakt/

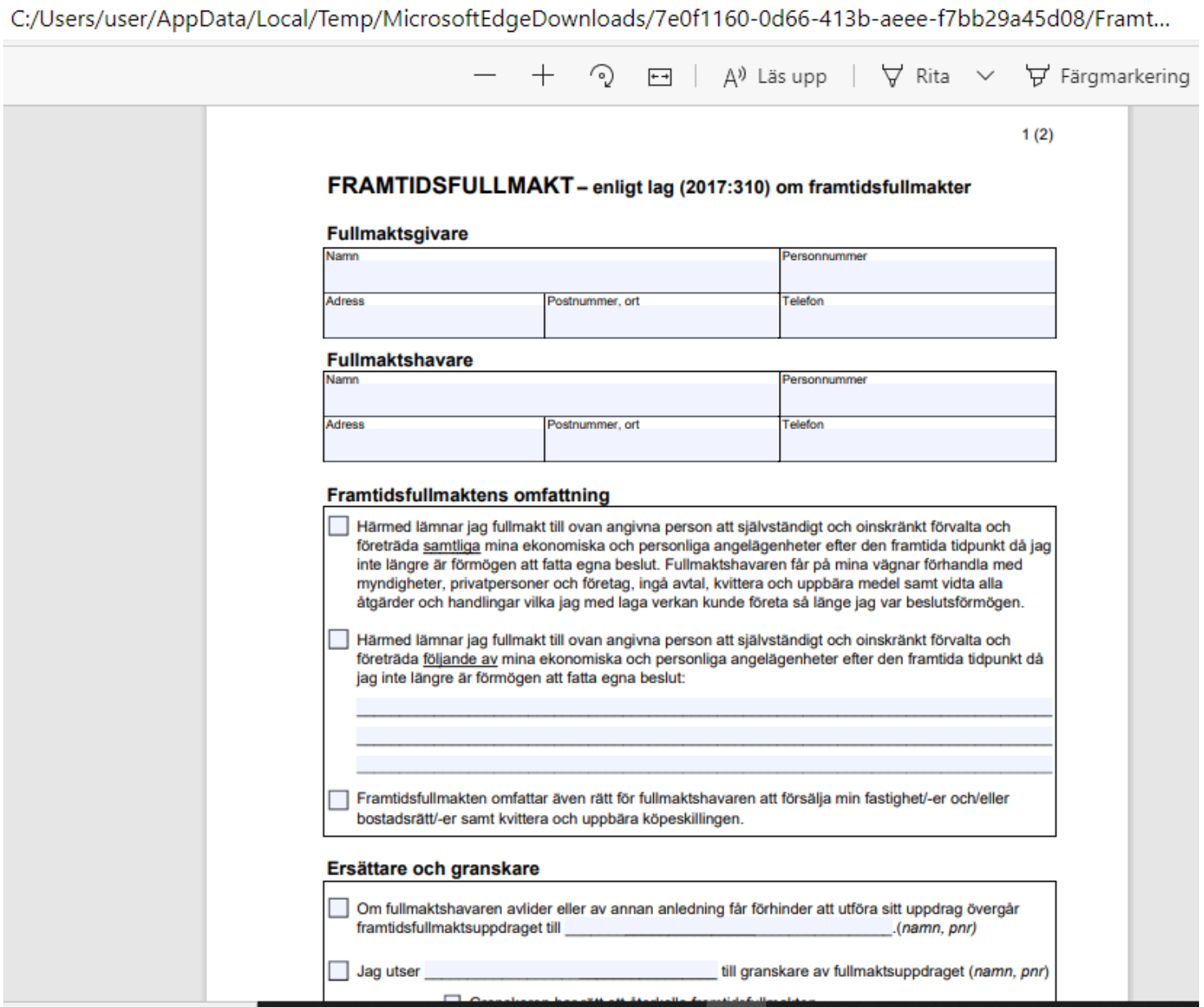

4 livsviktiga skäl att fylla i Livsarkivet. Nu.

- Lämna inga obesvarade frågor vid din bortgång
- Beskriv hur du vill ha din begravning
- Viktig information och dokument på ett ställe
- Dina önskemål om du blir allvarligt sjuk.

Källa: Livsarkivet.se Gratistjänst

Ex från Livsarkivet

Digitalt lagrad information

Jag vill att digital information som jag äger och har kontroll över ska ☐ Tas bort ☐ Sparas med undantag av _____

_____

_____

Adresser och användaruppgifter för att kunna ta bort eller spara digital information: _____

_____

_____

Min mailadress är _____

Övrigt

Följande möbler/saker vill jag ha med mig om jag flyttar till ett annat boende _____

Digitalt lagrad information kan vara dina olika användarkonton/sidor i sociala medier som t.ex. Facebook, hemsidor du äger, bloggar som är dina, bildbanker du äger eller så kallade molntjänster där filer lagras. Det kan också gälla bilder och information i din telefon.

Tänk på att skriva ner och komplettera Livsarkivet med dina användaruppgifter eller hur anhöriga kan få åtkomst till dessa. Detta är viktigt för att digitalt lagrad information skall kunna tas bort eller sparas.

Man kan hamna i den situationen att man inte kan bo kvar i sitt ordinarie boende. Det underlättar för anhöriga

https://sverigesradio.se/artikel/7544433 P4 Kronoberg

Relaterat

Fler vill ha digital städhjälp efter anhörigas död

1:48 min · 2020-08-31

https://www.dn.se/arkiv/kultur/livet-efter-doden-ar-digitalt/
Andreas Utterström

Livet efter döden är digitalt DN 150523

Foto: Fredrik Funck

Publicerad 2015-05-23 i DN

Internet har förändrat hur vi lever – men också hur vi dör. Andreas Utterström tar klivet in i det digitala dödsriket.

Tre gånger har jag blivit besatt av döden. Det var månaderna innan Albert, Edith och Vega föddes. Inte förrän Emma, höggravid med vårt tredje barn, påpekade att det fanns något

SVT Nyheter 2018-03-18 Se även FB Kanelbullen Söder

https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sociala-medier-nar-du-dor-sa-fungerar-det?fbclid=IwAR10XQOaF3KagUKVr-Au6l35j9lUa-I2dfSWl2lWsAie8nk6bhAszbkANJA

Se även Länk till Avsluta konton som finns på FB Kanelbullen Söder

Foto: TT

Sociala medier när du dör – så fungerar det

UPPDATERAD 18 MARS 2018 PUBLICERAD 5 NOVEMBER 2017

Runt Alla helgons dag är det många som sänder en tanke till nära och kära som gått bort. Men färre tänker till vardags på vad som händer med våra liv på Facebook, Snapchat, Youtube och andra sociala medier när vi själva eller en anhörig dör.

Mobilen har förändrat det sätt på vilket vi lever och har kontakt. Blivit en del av oss.

Mobilen är vår dagbok och arkiv, fångar **foton** och **videor**.

Det är där vi lagrar uppgifter om vårt kontaktnät. Telefonnummer, adresser, födelsedatum till familj, vänner och alla nätverk.

Mobiler innehåller ofta värdefulla, omtänksamt privata och även riktigt intima **texter o foton** (SMS/MMS) som skickas mellan vänner och familjemedlemmar.

Har du överfört och säkerhetskopierar foton och videor på de telefoner som du äger och tidigare har ägt?

Har mobilen ett "lösenordsskydd" kan det hindra anhöriga från att komma in i den avlidnes telefon om de inte känner till lösenordet. Vem mer än du kan öppna din telefon?

Viktigt att hålla mobilabonnemang och mailkonto aktuella en viss tid efter att en person dött.

De behövs om man vill kunna återskapa ett glömt lösenord. Likaså för att bekräfta att ett konto som man vill avsluta verkligen tillhört den avlidne.

Hur sparar vi lösenord?

- 2/3 har lösenord på papper, i notebook
  förvaras hemma eller på jobb
-10% bär papperet med lösenord med sig
-10% lagrar lösenorden i textfil (hemligt?)
  på sin dator eller telefon
- fåtal använder datorprogram
  sk lösenordshanterare, tex Lastpass

Ekonomi, BankID vid dödsfall

Internetbank, kontokort och även Mobilt BankID spärras direkt när någon dör.

BankID är så personligt att jag inte får betala min mans räkning med hans mobil+BankID, även när han lever och har tillåtit det! Det likställs med att förfalska hans namnteckning!

Kan bli ett stort problem, när BankID börjar användas för så mycket annan inloggning nu.

Autogiro fortsätter gälla tills det avslutas eller det är tomt på kontot. E-fakturor skickas i brev till dödsbo-adress.

Digitalt arv och testamente

Det som vi äger och har sparat digitalt i våra datorer, i mobiler, i molnen, i USB-minnen, i extra hårddiskar och tidigare DVD anses ha ett immateriellt värde och tillfaller dödsboet om inget annat står i det fysiskt skrivna och underskrivna testamentet.

Vill du att ditt kusinbarn ska få mappen med mormors matrecept, som kan bli en bok? Har du foton som ditt bonusbarn ska få? Skriv in det som ett legat i det fysiska testamentet. Har du många sådana önskemål kan det skrivas som ett digitalt testamente som blir en bilaga till testamentet.

Förslag att du gör en kopia med adresslapp som du lägger undan eller
delar med kusin och bonusbarn redan idag!

Fler teman om före och efter döden

- Framtidsfullmakt
- Livsarkivet, Vita brevet
- Förbereda hur och när man avslutar konton på sociala medier. Vem får göra?
- Minnessida på Facebook? Mm
- Dela sorg och minnen på nätet
  Minnesrum hos begravningsfirma.
  QR-Kod på gravsten https://inqr.se/

DÖSTÄDA DÖRENSA
DÖSÄKRA DÖSPARA

VAD VILL DU SJÄLV HA KVAR I
RESTEN AV DITT LIV?

VAD ÄR VÄRT ATT LÄMNA EFTER DIG ?
VAD VILL DU SKA LEVA
VIDARE !

SNTy 201010 Efter döden Dorothy Béen